

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ดนตรีข้ามพรมแดน: การทำงาน วัฒนธรรมของนักดนตรี
กะเหรี่ยงในอาณาบริเวณชายแดนไทย-พม่า

ผู้เขียน

นางสาวจารุวรรณ อุทปา

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ปัญญาแก้ว

บทคัดย่อ

งานศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาทำความเข้าใจการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ซึ่งอาศัยอยู่ในอาณาบริเวณชายแดนไทย-พม่า มาอย่างยาวนาน โดยดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงมานุษยวิทยาผ่านการติดตามศึกษาชีวิตและงานของนักดนตรีกะเหรี่ยงไทย คือเชออะฮะฮอดและดีโอโพ และการทำงานเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมของนักดนตรีกะเหรี่ยงทั้งสองทั้งในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ในพื้นที่ชายแดนและในประเทศพม่า โดยอาศัยวิธีการสัมภาษณ์เชิงประวัติและการเดินทางติดตามพวกเขาไปยังสถานที่ต่างๆ ที่พวกเขาเข้าไปแสดงดนตรี โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนซึ่งเป็นที่ตั้งของชุมชนคนกะเหรี่ยงประเทศพม่า ผลการศึกษาพบว่า

ภายใต้บริบทของการพัฒนา ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติ ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญเชิงโครงสร้างที่ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตของคนกะเหรี่ยงในภาคเหนือของประเทศไทย ในบริบทดังกล่าว นักดนตรีและเพลงกะเหรี่ยงสมัยใหม่ได้พัฒนาขึ้นจากเดิมที่คนกะเหรี่ยงมี ทา เป็นวัฒนธรรมมุขปาฐะ ที่ผูกพันไปกับจารีต ประเพณีของคนกะเหรี่ยงได้ก่อเกิดวัฒนธรรมดนตรีและนักดนตรีกะเหรี่ยงสมัยใหม่ ซึ่งกลายมาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สนใจติดตามปัญหาความเป็นไปในชุมชนของคนกะเหรี่ยง พวกเขาได้สร้างสรรค์บทเพลงที่สะท้อนวิถีชีวิตของคนกะเหรี่ยงและใช้บทเพลง งานเพลงดนตรีเหล่านั้นในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนที่สนใจปัญหาผลกระทบจากการพัฒนาบนที่สูง ในแง่นี้เพลงกะเหรี่ยงสมัยใหม่จึงมีแนวเพลงคล้ายกับ “เพลงเพื่อชีวิต” ที่มุ่งสะท้อนภาพวิถีชีวิต ปัญหาสังคมของคนกะเหรี่ยง การสร้างสรรค์และแสดงงานเพลงของนักดนตรีกะเหรี่ยงไทยใน

บริบทรัฐชาติจึงเสมือนเป็นการผลิต “วาทกรรมด้าน” โต้ตอบต่อภาคปฏิบัติของวาทกรรมรัฐที่ดำเนินการผ่านโครงการพัฒนาต่างๆ ในบริบทของความสัมพันธ์เชิงอำนาจดังกล่าว คนตรีกะเหรี่ยงสมัยใหม่ จึงได้กลายมาเป็นสื่อ เป็นเครื่องมือในการเคลื่อนไหวช่วยเปิดพื้นที่ทางวัฒนธรรมให้คนกะเหรี่ยงได้มีตัวตนอยู่ในสังคมการทำงานวัฒนธรรมของนักคนตรีกะเหรี่ยงไทย ในพื้นที่ชายแดน ได้สะท้อนให้เห็นถึงเครือข่ายความสัมพันธ์ของกะเหรี่ยงไทยและกะเหรี่ยงพม่า ผ่านความสัมพันธ์ทางสังคมหลากหลายรูปแบบทั้งที่เป็นในรูปแบบของความสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายเพื่อนร่วมงาน ความเป็นเพื่อน และกลุ่มชาติพันธุ์ ที่แม้อาจพูดต่างภาษา ทว่าเผชิญปัญหาระดับโครงสร้าง (ในฐานะชนกลุ่มน้อย) ร่วมกัน เหล่านี้คือสิ่งสำคัญ ทว่าก็เป็นกระบวนการที่ก่อตัวขึ้นแบบเป็นไปเอง ที่ทำให้นักคนตรีกะเหรี่ยงจากไทย สามารถเดินทางเข้าไปทำงานในพื้นที่ชายแดน และสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับผู้นำของคนกะเหรี่ยงและกลุ่มนักคนตรีกะเหรี่ยงในพม่าขึ้นมาได้

ข้อเสนอของงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ส่วนหนึ่งคือการพยายามแสดงให้เห็นว่า บทบาทของทาทที่ถูกสร้างสรรค์ออกมาเป็นเพลงสมัยใหม่ มีส่วนสำคัญอย่างไรในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของคนกะเหรี่ยง การติดตามศึกษาทำความเข้าใจการแสดงดนตรีของนักคนตรีกะเหรี่ยงไทยในชุมชนชายแดนและในแดนดินรัฐกะเหรี่ยงประเทศพม่า ทำให้พบว่า ท่ามกลางความแตกต่างระหว่างคนกะเหรี่ยงไทยและคนกะเหรี่ยงพม่า บทบาทของเพลงกะเหรี่ยงและการแสดงดนตรีที่สำคัญคือการนำไปสู่กระบวนการสร้าง “ประสบการณ์ร่วม” ระหว่างคนกะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนต่างๆ ในอาณาบริเวณชายแดนไทย-พม่า กลายเป็น “ดนตรีข้ามพรมแดน” และการแสดงดนตรีในตัวของมันเองเป็นไปได้อีกว่าได้อีกก่อให้เกิด “พื้นที่” ที่เรียกว่าประสบการณ์ร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างคนกะเหรี่ยงไทยและคนกะเหรี่ยงพม่าในอนาคต ที่น่าจะเข้มข้นซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ในแง่นี้ คนตรีกะเหรี่ยงสมัยใหม่ ที่มีที่มาจากทาทและเดหน่ากู เมื่อผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมเพลง เครื่องดนตรีสมัยใหม่ ได้กลายเป็นกลไกเชิงอุดมการณ์และวัฒนธรรมประชานิยมที่แสดงปฏิบัติการออกมาในระดับชีวิตประจำวัน และมีความสำคัญยิ่งที่ช่วยให้เราเห็นปฏิสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างคนกะเหรี่ยงที่อาศัยใช้ชีวิตในฐานะ “ชนกลุ่มน้อย” ของทั้ง 2 ประเทศ วัฒนธรรมคนตรีกะเหรี่ยงคือ “กระจก” ที่ส่องสะท้อนให้เราเห็นถึงการเคลื่อนไหวในชีวิตของคนกะเหรี่ยงที่กำลังดำเนินไปในระดับข้ามชาติ ภายใต้บริบทของการพัฒนาระดับภูมิภาคที่กำลังมุ่งเข้าสู่ “ประชาคมอาเซียน”

Thesis Title	Music Across Borders: Karen Musicians Culture Works in the Thai-Burma Borderlands
Author	Ms. Jaruwan Utapa
Degree	Master of Arts (Social Development)
Advisor	Assistant Professor Dr. Wasan Panyagaew

ABSTRACT

This thesis aims to study changes and mobilities that have emerged in the Karens who have lived along Thai-Burma borderlands for centuries. The study applied an anthropological research to explore works and lives of two ‘Thai Karen’ musicians, S-raj Odd and Thue Po, and their culture works in northern Thailand and border areas in Burma. The study also applied a life story method and an ethnographic method to follow them to a place they made travels to perform their music in particular in the border communities in Burma, the findings from this thesis are as followed.

The power contexts of development, environmental problems and conflicts in natural resource management are structural conditions that leads to changes in Karen’s ways of life in northern Thailand. Within that contexts, Karen music and musicians have emerged and developed, from traditional music, called Hta, their oral tradition which is part of their traditional life, to modern Karen music and musicians. These modern Karen musicians have played an important role in monitoring changes in their communities. And they have created songs which reflected to Karen ways of life and used those songs in their movement, with NGOs who have worked on social impacts from the highland development projects. Thus, modern Karen music is seemed similarly to Thai song for life which is produced, by Thai Karens musicians, to reflect social life and social problems among the Karens. The production and performance of modern Karen musicians in the contexts of Thai nation state can be seen as the ways this minority

produce 'a resistant discourse' to counter the state's discursive practice which is operated through development projects. In such power contexts, modern Karen music have therefore become the media and the instruments in the movements to create a cultural space for the Karens in Thai society. These Karen musician's culture works in the border areas have shown cross border networks between Thai Karens and Burmese Karens which have been practiced through various forms of social relation, namely kinship, friendship, colleagues, and ethnicity, even they have different spoken languages but have similarly encountered to the common structural problems, as the minority groups in Thailand and Burma.

All of these is a spontaneous process which has been gradually emerged and is enabling modern Karen musicians from northern Thailand to travel across borders to work in the border areas. Subsequently they also able to establish social relationships with Karen leaders and musicians in Burma.

The thesis argument is to attempt to show that the roles of Hta, Karen's traditional songs, which has been developed as a new song in modern Karen music have played an important role in Karen social movement. The study to understand Thai Karen musicians in border communities along Thai-Burma borders and in Karen state in Burma shows that under the differences between Thai Karens and Burmese Karens who have lived in these borderlands areas, the roles of Karen songs and performing music are to create their 'shared experience'. These are music across borders and the music performance in itself have produced a space for the Karens to share their experience and create social relations among them, which will be more complicated in the future. In this sense, Karen music which is originated from Hta and Teiz Naj Kooz, when it is mixed with modern music culture this new music has become an ideological tool and popular culture in their everyday life. And this development of modern Karen music culture is significantly shown to us cross border relations between the Karens who have lived on both sides of the national borders of Thailand and Burma. Modern Karen music is a mirror which reflected to us a movement in life among the Karens which is moved on beyond the national borders in the contexts of regional development, towards ASEAN Community.